

Registratiedatum: 12/04/2012
 Behandelend afdeling
 Afgehandeld door/op:

Het college van B&W van Woerden

Postbus 45

3440 AA Woerden

6695 SL

12 APR. 2012

kopie: - raadsgriffie

Beh. Ambt.:
Streefjaar: B&W
Afschr.:
B.V.O.:

Betreft: Sportoverleg Woerden – aanbevelingen sport & beweegbeleid

Datum: 4 april 2012

Geacht college,

Bijgaand treft u de door het Sportoverleg Woerden vastgestelde notitie met overwegingen inzake het sport & beweegbeleid.

De gemeente Woerden staat voor belangrijke afwegingen inzake haar sport & beweegbeleid. De laatste sportnota loopt tot en met 2010. Een sportnota voor 2012 en verder moet nog uitgewerkt en vastgesteld worden. Het sportoverleg is medio 2011 gevraagd hierover mee te denken.

Tijdens het sportcafé op 29 februari 2012 zijn de belangrijkste overwegingen kort benoemd en vervolgens op basis van stellingen besproken met belanghebbenden en belangstellenden uit de Woerdense gemeenschap (sport, onderwijs, instanties, politiek). Mede op basis hiervan geeft het Sportoverleg in dit document een aantal overwegingen voor vaststelling van het sport & beweegbeleid ten behoeve van beoogde nieuwe sportnota.

Sport & bewegen is van belang vanuit de perspectieven van gezondheid, ontwikkeling c.q. onderwijs alsmede sociaal & cognitief functioneren. Kijkend naar beweegnorm, overgewicht en aantal jongeren dat lid is van een vereniging, laten onderzoeken, ook voor onze gemeente, negatieve trends zien. Om dit tot stand te brengen, of beter: om te buigen, beveelt het Sportoverleg de volgende beleidsoverwegingen aan:

1. een goede invulling en uitvoering van de regierol door de gemeente Woerden, op ambtelijk en op bestuurlijk niveau,
2. het uitbreiden van het aantal combinatiefunctionarissen c.q. buurtsportcoaches en het uitbreiden van het takenpakket, mede door maximaal gebruik te maken van subsidieregelingen van en versoepeling van de spelregels door het rijk,
3. het binnen de gemeente komen tot een meer transparant en evenwichtig tarievenstelsel en het harmoniseren van dit stelsel uitgaande van een redelijke overgangstermijn.

We verzoeken het college de aanbevelingen van het Sportoverleg Woerden over te nemen en de gemeente opdracht te geven bij de uitwerking van beoogde nieuwe sportnota uit te gaan van de in de notitie weergegeven beleidsoverwegingen.

Hoogachtend,

Paul van der Vlist

waarnemend voorzitter Sportoverleg Woerden

Beleidsoverwegingen

Samenvatting

De gemeente Woerden staat voor belangrijke afwegingen inzake haar sport & beweegbeleid. De laatste sportnota loopt tot en met 2010. Een sportnota voor 2012 en verder moet nog uitgewerkt en vastgesteld worden. Het sportoverleg is medio 2011 gevraagd hierover mee te denken en komt tot de navolgende aanbevelingen.

1 Regierol gemeente

Essentieel is een goede invulling en uitvoering van de regierol door de gemeente Woerden, op ambtelijk en op bestuurlijk niveau. Vanuit deze regierol moet in ieder geval gerealiseerd worden:

- 1.1 het zorgdragen voor goede en tijdige communicatie naar en tussen alle betrokken partijen,
- 1.2 het creëren van netwerken, mobiliseren van partijen en aanzetten tot samenwerking,
- 1.3 het definiëren van normen om resultaten te kunnen meten ten aanzien van bewegen (beweegnorm), overgewicht en aantal jongeren dat lid is van een vereniging,
- 1.4 het hanteren van het sociale ontwikkelingsmodel als leidraad voor richting (vaststellen en besluiten) en inrichting (uitvoering) van het sport & beweegbeleid,
- 1.5 het bevorderen van sport op scholen, zowel in het primair als voortgezet onderwijs,
- 1.6 het onderzoeken van de meest geschikte beheervorm voor de diverse typen accommodaties, waarbij de grip c.q. regie vanuit de gemeente en gebruikersgroep(en) optimaal is.

2 Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches

In de achterliggende periode is gebleken dat de combinatiefunctionarissen goed werk hebben verricht en uitbreiding van het takenpakket gewenst is. Ook landelijk is dit onderkend en zijn in aanvulling op de combinatiefunctionarissen de buurtsportcoaches geïntroduceerd. In feite betekent dit een uitbreiding van de subsidiëring door het rijk, inclusief versoepeling van de spelregels.

Het sportoverleg beveelt het volgende aan:

- 2.1 maak maximaal gebruik van de subsidieregelingen en vul deze functies minimaal voor "120%" in,
- 2.2 leg naast prioriteit voor de jeugd eveneens focus op kwetsbare groepen: ouderen (70+), volwassenen met (dreigend) overgewicht en gezinnen met lage opleiding en smalle beurs,
- 2.3 breid het takenpakket uit naar (alle) scholen, de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen, interactie met zorg- en welzijnsinstellingen alsook commerciële aanbieders, ondersteuning van vrijwilligers en begeleiding van sport in de buurten.

3 Harmoniseren tarieven

Historisch gegroeid zijn er ongelijkheden in de financiële bijdrage aan ontwikkeling en gebruik van faciliteiten. Daarnaast is de doorbelasting voor het gebruik van accommodaties niet kostendekkend. Het sportoverleg beveelt aan:

- 3.1 te komen tot een meer transparant tarievenstelsel,
- 3.2 een goed inzicht te krijgen inzake afspraken en financiële aspecten, waaronder de kostprijzen, betreffende alle vastgoed,
- 3.3 een kostprijs dekkende huur door te belasten en subsidie te geven op basis van vastgestelde criteria, daarbij rekening houdend met maatschappelijke en commerciële relevantie,
- 3.4 het verenigingsaandeel in de huur te verhogen van nu ca. 20% naar 30-40%, uitgaande van redelijke overgangstermijnen,
- 3.5 het op korte termijn actualiseren van ledenaantallen bij buitensportverenigingen en de bijbehorende onderhoudsbijdrage.

Beleidsoverwegingen

Inleiding

De gemeente Woerden staat voor belangrijke afwegingen inzake haar sport & beweegbeleid. De laatste sportnota loopt tot en met 2010. Een sportnota voor 2012 en verder moet nog uitgewerkt en vastgesteld worden. Het sportoverleg is medio 2011 gevraagd hierover mee te denken. Diverse onderzoeksrapporten zijn door de gemeente beschikbaar gesteld. In een zgn. 'denktank' is gesproken met diverse belanghebbenden en adviseurs.

Tijdens het sportcafé op 29 februari 2012 zijn de belangrijkste overwegingen kort benoemd en vervolgens op basis van stellingen besproken met belanghebbenden en belangstellenden uit de Woerdense gemeenschap (sport, onderwijs, instanties, politiek). Mede op basis hiervan geeft het Sportoverleg in dit document een aantal overwegingen voor vaststelling van het sport & beweegbeleid ten behoeve van beoogde nieuwe sportnota.

Sport & bewegen is van belang vanuit de perspectieven van gezondheid, ontwikkeling (onderwijs) alsmede sociaal & cognitief functioneren. In dit document gegeven overwegingen richten zich met name op hier genoemde drie perspectieven c.q. *domeinen*.

Onderkend wordt dat sport & bewegen eveneens betekenis heeft voor domeinen als maatschappelijke verantwoordelijkheid, gezondheidskosten en woon- en vestigingsklimaat.

Voor hier gegeven overwegingen wordt uitgegaan van de *doelgroepen*: kinderen (basisonderwijs), jongeren (voortgezet onderwijs), volwassenen, ouderen, mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en vrijwilligers.

De *aanbieders* voor sport & bewegen zijn onderscheiden in: sportverenigingen (overwegend niet-commercieel), sportaanbieders (commercieel), instanties voor beweegactiviteiten en onderwijs.

Ten aanzien van de *accommodaties* voor sport & bewegen beperkt dit document zich tot: sporthallen, gymzalen, sportvelden, speelplaatsen, zwembaden en openbare ruimten. Faciliteiten als buurthuizen, café's en sportkantines worden hier buiten beschouwing gelaten. Ook wordt niet gekeken naar voorzieningen als toegangswegen, parkeerfaciliteiten en dergelijke.

Huidige situatie

De nog steeds vigerende sportnota *Beleid in Beweging, Gemeentelijk sportbeleid 2008-2010* heeft als doelstelling dat "alle Woerdenaren verantwoord moeten kunnen sporten en bewegen in hun eigen omgeving. Zij moeten hierbij kunnen kiezen voor een sport vanuit hun eigen interesse en mogelijkheden. Sport is belangrijk voor de gezondheid en het stimuleert en activeert de levendigheid en leefbaarheid. Participatie en integratie zijn daarmee (afgeleide) doelen van goed sportbeleid. De gemeente Woerden staat voor een sportinfrastructuur die de inwoners volop de ruimte geeft."

Eén op de acht kinderen in Woerden heeft overgewicht. Regionaal valt op dat het aantal kinderen dat geen lid is van een sportvereniging stijgend is. Dit zijn slechts de eerste kernboodschappen in de Jeugdgezondheidsmonitor 2008-2010 Woerden (Bun & de Vos, 2011). Meer in algemene zin kan vastgesteld worden dat we in de zgn. 'obesogene' samenleving wonen, waarin zwaarlijvigheid wordt bevorderd door een veelheid aan dikmakende omgevingsfactoren (Broeke, 2011). In dit artikel wordt gesteld dat met veilige speelplaatsen, fietspaden, playzones en informele sportlocaties de randvoorwaarden voor sportgerelateerde keuzes verruimd worden. De hele lokale samenleving moet daarbij een actieve rol spelen.

Onlangs uitgevoerd onderzoek maakt duidelijk dat we als bevolking vinden dat het aantal sporturen in het onderwijs snel omhoog moet (NLCOACH, 2011). Voornaamste conclusies naast meer sport op school zijn dat sporten op jonge leeftijd van groot belang is en dat sport een positieve bijdrage levert aan mens en maatschappij. Meerdere onderzoeken tonen aan dat lichaamsbeweging de leerprestatie verbetert en daarmee het rendement van onderwijs, ook in economische zin (Van Santen, 2011).

Het Olympisch Paspoort gericht op onze gemeente (Ott, 2011) toont dat Woerden inzake beweegnorm, overgewicht en ervaren gezondheidszorg redelijk vergelijkbare percentages scoort als de provinciale en landelijke gemiddelden. Volgens het Olympisch Netwerk beschikt Woerden inzake topsport over een (provinciaal) bovengemiddeld aantal talenten.

Opgemerkt wordt dat de onderliggende cijfers uit 2008 en 2009 zijn!

Beleidsoverwegingen

De sportbegroting van de gemeente Woerden bestaat voor meer dan 80% uit kosten op basis van meerjarige verplichtingen. Dit betreft voor een belangrijk deel het beheer en de exploitatie van de zwembaden dat uitbesteed is. Onderzoek naar andere beheervormen van sporthallen en gymzalen (Drijver en Partners, 2011) geeft aan dat op termijn besparingen te realiseren zijn, zij het niet zonder risico. Ervaringen in andere gemeenten leren dat het verzelfstandigen van sportparken met financiële bijdrage van verenigingen mogelijk is, niet direct tot besparingen leidt maar het beheer van voorzieningen op afstand zet.

De gemeente neemt sinds kort deel aan het Jeugdsportfonds en kent de al langer bestaande declaratieregeling. Uit deze regelingen worden contributie, sportkleding en attributen betaald, bedoeld voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen.

Betreffende de combinatiefunctionarissen heeft het college besloten om vanaf 2012 80% van de oorspronkelijke voor de gemeente geldende formatieplaatsen te realiseren (80% komt overeen met 6,3 fte, mocht de uitbreiding betreffende buurtsportcoaches doorgang vinden, dan betekent dit een groei tot 120 % naar 9,4 fte).

Binnen de gemeente zijn veel op sport & bewegen gerichte initiatieven ontplooid en wordt deelgenomen aan landelijk of regionaal geïnitieerde initiatieven. Dit betreft onder meer Gezonde Slagkracht (ZonMw), Lokaal Actief (NIGZ/NISB) en Woerden Actief.

Uitgangspunt van het coalitieakkoord 2010-2014 is omvorming van een beleidsintensieve gemeente naar een meer regisserende en faciliterende gemeente, met inzet van vrijwilligers als cruciaal punt. De gemeente streeft naar kwalitatief hoogwaardige accommodaties, betaalbaar voor sporters en gemeente. Gedurende 2011 zijn omvang en richting van de bezuinigingen duidelijk geworden.

Kijkend naar de definities in het visiedocument Nederland Sportland (Van der Poel, 2010) lijkt onze gemeente het sociale ontwikkelingsmodel te volgen.

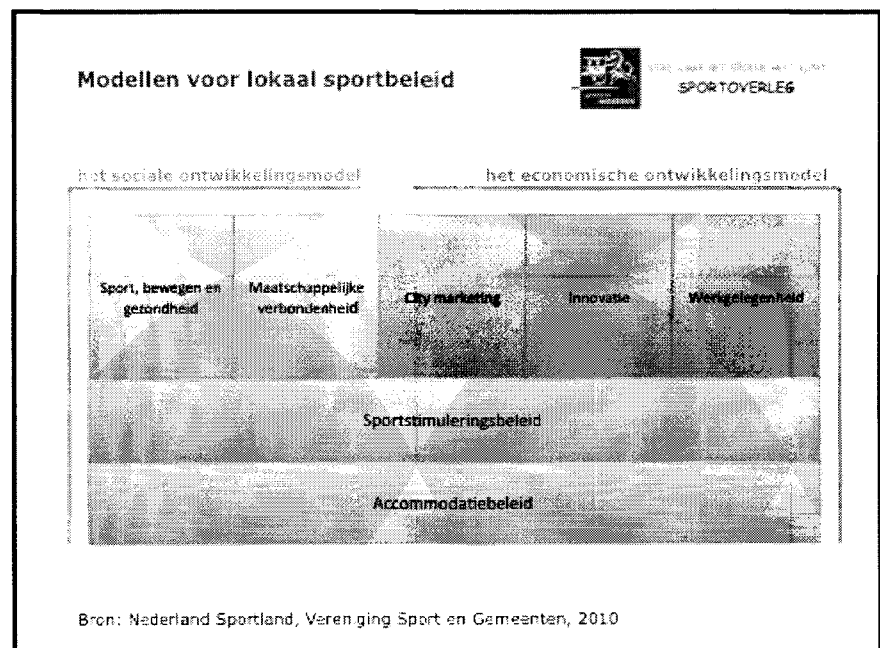
Dit omvat naast accommodatiebeleid en sportstimuleringsbeleid het koppelen van sport aan het (preventieve) gezondheidsbeleid alsmede het inzetten van sport op de bevordering van maatschappelijke verbondenheid. Het volgen van het sociale ontwikkelingsmodel betekent dat aan economische elementen zoals citymarketing, innovatie en werkgelegenheid geen prioriteiten worden toegekend.

Over de betekenis van topsport voor Woerden zijn de meningen verdeeld, zo is gebleken tijdens het sportcafé "beZUINIGen op SPORT" (april 2011).

Vergelijkbare ontwikkelingen zoals in Amsterdam onder de noemer "Passie voor sport" (Ravensbergen e.a., 2011), aangewakkerd door het Olympisch Plan 2028 en geïnitieerd door het hoger onderwijs, vinden binnen de gemeente nu niet plaats.

Visie

De basis van het gemeentelijke sport & beweegbeleid wordt gevormd door het accommodatiebeleid. Dit betekent dat de gemeente een belangrijke rol vervult bij de totstandkoming en instandhouding van de voorzieningen die nodig zijn om te kunnen sporten en bewegen. Zonder 'hardware' immers geen sport & bewegen.

Beleidsoverwegingen

De gemeente is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het sport & beweegbeleid. Het realiseren van de in het beleid gestelde doelen vereist van de gemeente de vervulling van de regierol en het financieel ondersteunen van projecten en activiteiten. Ofwel, de 'software' van het sport & beweegbeleid.

De regierol vereist een hoge mate van initiatief. De gemeente is leidend zonder zelf de uitvoering ter hand te nemen. De uitvoering staat op afstand, wordt uitbesteed aan derden of vindt plaats in nauwe samenwerking met daarvoor in aanmerking komende lokale partijen. De gemeente fungeert daarbij als spin in het web, creëert netwerken, mobiliseert partijen en zet aan tot samenwerking. Ze draagt zorg voor voldoende draagvlak voor het beleid en voor aansluiting bij de behoeften van de inwoners, signaleert knelpunten en nieuwe ontwikkelingen en communiceert daarover met betrokkenen. Ze brengt de huidige en bereikte stand van zaken in beeld, bewaakt de uitvoering van het beleid en rapporteert daarover.

Het ombuigen van geschetste negatieve trends vraagt om extra investeringen. De bezuinigingen leggen echter een druk (ook) op het budget voor sport & bewegen en geven de Raad beperkte ruimte. De aangegane meerjarige verplichtingen brengen met zich mee dat tot en met 2014 nauwelijks besparingen te realiseren zijn.

Er zijn voorbeelden van sport & beweegprojecten waarbij cofinanciering gerealiseerd is. Met het oog op samenwerken over beleidssectoren heen kunnen verenigingen en instanties naast sport & bewegen wellicht extra betekenis hebben voor de gemeenschap, op basis van wederkerigheid. Een goede regierol van de gemeente is daartoe noodzakelijk.

Missie

De missie is kort gezegd: alle Woerdenaren in beweging!

In de diverse onderzoeken en rapporten worden verschillende grootheden en normen gehanteerd. Een eenvoudige vaststelling van waar we staan en hoe we de geleverde prestatie meten, is hierdoor moeilijk. Primair om de ambitie van de gemeente Woerden inzichtelijk te maken alsook om de regierol te waarderen c.q. te meten, wordt aanbevolen de beweegnorm, het overgewicht en het aantal jongeren dat lid is van een vereniging als meetgrootheden te hanteren en de uitkomsten van 2007 als referentie c.q. streefcijfers te nemen. Een update van deze cijfers (voor volwassenen) vindt in 2012 en 2016 plaats. Alle onderzoeken laten een negatieve trend zien ten opzichte van dit peiljaar, ook nog gedurende de achterliggende paar jaar (2009-2010).

Overwegingen

Om de missie te realiseren worden een aantal hoofdthema's ter overweging voorgelegd.

Domeinen

Het sociale ontwikkelingsmodel (Van der Poel, 2010) vormt een goede leidraad voor richting (vaststellen en besluiten) en inrichting (uitvoeren) van het sport & beweegbeleid.

Een goede vervulling van de regierol betekent een verandering in denken en doen binnen de gemeente (bestuur en uitvoering). Het daarnaast expliciet inzetten van sport voor doelstellingen van welzijn- en gezondheidsbeleid biedt voldoende uitdaging voor de komende jaren.

Om ruimte te creëren voor nieuwe of vernieuwende initiatieven is verschuiving in middelen noodzakelijk. Meer beleidsvrijheid is gewenst.

Samenwerking met andere beleidssectoren (budgethouders) is gewenst. Intersectorale samenwerking bij het opstellen van beleidsnota's – bijvoorbeeld de sportnota en de gezondheidsnota – levert winst op voor alle betreffende beleidsterreinen.

Doelgroepen

Vergelijkend met regionale en landelijke gemiddelden scoort Woerden qua beweeggedrag redelijk. Het overgewicht is een groeiend probleem. Een aantal groepen zijn extra kwetsbaar: ouderen (70+), volwassenen (40% voldoet niet aan de norm) en gezinnen met lage opleiding en smalle beurs. Het is derhalve niet wenselijk alleen prioriteit te geven aan de jeugd.

Vooraf om die groepen te bereiken die niets aan sport doen, moet sport & bewegen in de buurt gestimuleerd en ondersteund worden.

Beleidsoverwegingen

Voor kinderen zijn faciliteiten (klimrekken, trapveldjes) om de hoek van belang, voor jongeren is bereikbaarheid in de wijk gewenst (skatebanen, basketbalveldjes). Daarnaast bieden openluchtruimten zoals het Brediusbos en de recreatieplas mogelijkheden.

Bewustwording ten aanzien van mogelijkheden alsook eigen verantwoording bij ouders of verzorgers vraagt nadere aandacht. De combinatiefunctionarissen moeten hierin een stimulerende rol vervullen. Het ministerie van VWS heeft extra geld vrijgemaakt voor zgn. buurtsportcoaches (VWS, 2011).

Specifiek aandachtspunt betreft sporten op school. Lichaamsbeweging verbetert de leerprestaties alsook het rendement van het onderwijs (Van Santen, 2011). Suggesties voor beweegactiviteiten op school zijn voorhanden. Schoolbesturen en -leiding zijn zich niet altijd bewust van de (positieve) effecten. Het aantal vakleerkrachten is (te) beperkt en op enkele scholen is een vakleerkracht geheel afwezig. De gemeente kan inzake sporten op school weinig tot niets afdwingen, maar wel bewustwording stimuleren (regierol).

Voor volwassenen en ouderen lijkt het aanbod, in de vorm van sportverenigingen en op specifieke groepen gerichte activiteiten, voldoende. Al kan het altijd beter. In beginsel is het een vrije keuze voor deelname aan sport & bewegen. Bepaalde groepen nemen niet deel. Nauw afgestemd op het sport & beweegbeleid zou de gemeente meer regie kunnen nemen (in de lijn van Welzijn Woerden).

Sportverenigingen nemen initiatieven om ook mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen (LVB) deel te laten nemen aan sport & bewegen. Dit valt voornamelijk onder het maatschappelijk verantwoord opereren van betreffende verenigingen. De gemeente faciliteert dit door het in provinciale samenwerking inhuren van een LVB-consulent ter ondersteuning van initiatiefasen (niet structurele ondersteuning).

Het aantal kinderen dat geen lid (meer) is van een sportvereniging stijgt (Bun & Vos, 2011). Bekendheid met mogelijkheden van financiële ondersteuning (o.a. Jeugdsportfonds) kan verbeterd worden.

Selectieve ondersteuning aanbieders

De door de gemeente gewenste richting inzake sport & bewegen krijgt gestalte door de inzet van de combinatiefunctionarissen onder regie van de gemeente. Ook voor de langere termijn moet nu al overwogen worden wat de betekenis van (invulling van) deze functie is.

De combinatiefunctionarissen richten zich voornamelijk op de sportverenigingen, de scholen en instanties voor beweegactiviteiten. Inzake scholen betreft het nu nog voornamelijk de basisscholen, daar waar meer aandacht voor het voortgezet onderwijs zeker ook gewenst is.

Ondersteuning en advisering van de (vele) vrijwilligers vraagt eveneens meer aandacht. Voorts is gewenst dat activiteiten in de buurt geïnitieerd en gecoördineerd worden. Mede om de continuïteit te borgen, vraagt dit tijd voor het stimuleren en betrekken van ouders/verzorgers.

Het college heeft eerder betreffende de combinatiefuncties besloten om, voor zover de financiële bijdrage van het rijk aan de orde is, de combinatiefuncties voor "80%" in te vullen. De ontwikkelingen rondom buurtsportcoaches moeten nauwlettend gevolgd worden. Landelijk extra budget en toestemming voor cofinanciering betekent mogelijkheden voor uitbreiding. Aanbevolen wordt om maximaal gebruik te maken van deze regelingen, invulling voor minimaal "120%". Deze buurtsportcoaches hoeven overigens niet perse gelieerd aan het onderwijs ingezet te worden. Ook andere samenwerkingspartners zijn mogelijk, zoals zorginstellingen, welzijnsinstellingen of commerciële partijen.

De samenwerking tussen scholen en sportverenigingen is belangrijk. De gemeente moet de regie nemen om scholen te stimuleren sport & bewegen hoger op de (school-) agenda te krijgen. Overleg met en tussen vakleerkrachten moet verder gefaciliteerd worden.

Ook commerciële aanbieders moeten gestimuleerd (wellicht: verleid) worden tot investeren. Verdere samenwerking kan bijdragen aan een betere benutting van accommodaties. Hierbij moet gedacht worden over de diverse beleidsterreinen heen.

Zorgen worden geuit over het steeds verder versoberen door de gemeente en andere overheden. Daar waar wel gepleit wordt om intersectoraal samen te werken, kan en moet sport & bewegen niet als oplosmiddel voor allerlei sociaal-maatschappelijke problemen gezien en ingezet worden.

Beleidsoverwegingen

Eigendom en beheer accommodaties

Gegeven de veelal langlopende verplichtingen is er de komende 2 à 3 jaar weinig bewegingsruimte voor grote veranderingen. Daar zaken als verzelfstandiging of uitbesteding veel voorbereidingstijd vergen, is het wel van belang nu al beleidskeuzes te maken.

Onderscheid moet gemaakt worden tussen de diverse typen accommodaties: zwembaden, sporthallen, gymzalen en sportvelden. Zelfs een verdere verfijning is wellicht nodig, mede vanwege verschillen in type gebruikersgroepen.

Enkele sportverenigingen kennen specifieke vraagstellingen betreffende hun (locatie van) accommodaties. Het Sportoverleg onderkent dat het veelal om complexe, vaak politiek-bestuurlijke, afwegingen gaat, maar beveelt aan dat de gemeente hieraan meer aandacht geeft en communiceert met direct belanghebbenden.

Belangrijk aspect betreft het eigendom ofwel de mate van zeggenschap. Zwembaden en sporthallen worden benut door meerdere en verschillende gebruikersgroepen. Gymzalen zijn vaak gekoppeld aan scholen, sportvelden vaak aan een vereniging. Ingeval er verschillende groepen gebruik maken van de accommodatie is grip c.q. regie vanuit de gemeente en eventueel betreffende gebruikersgroepen gewenst.

Overwogen moet worden om het beheer van bepaalde accommodaties na afloop van bestaande contracten onder te brengen bij een beheerstichting die winst niet als primaire doelstelling heeft en maatschappelijke elementen ook zwaar in het functioneren laat wegen. Dit kan vanuit een breder perspectief dan alleen sport & bewegen beschouwd worden, zoals bijvoorbeeld het bewerkstelligen van leerwerkplekken.

Een geleidelijke ontwikkeling van huidige naar nieuwe beheermodellen is denkbaar. Voorwaarde is dat de gemeente eerst haar zaken betreffende vastgoed op orde heeft of brengt.

Er zijn diverse uitwerkingen van een dusdanige beheerstichting mogelijk (Den Uijl & Van Hardevelt, 2012). Voorop staat dat de dagelijkse uitvoering van werkzaamheden gedaan moet worden door professionals om te kunnen voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving.

De gezamenlijke zwemverenigingen hebben diverse beheermodellen uitgewerkt voor de Woerdense zwembaden en hun voorkeur uitgesproken voor voornoemd beheermodel (Eekhof, 2012).

Ten aanzien van de twee zwembaden is tijdens overleg gebleken dat alle zwemverenigingen gebruik maken van alleen het zwembad in Woerden. Het zwembad in Harmelen vervult, evenals dat in Woerden, een belangrijke functie inzake het verzorgen van zwemlessen en biedt de mogelijkheid tot groei van de zwemverenigingen. De sterke groei in jeugd die al plaatsvindt, wordt belemmerd door het onvoldoende beschikbaar stellen van gangbare uren.

De discussie over de maatschappelijke waarde en beheermodellen inzake zwembaden wordt breed gevoerd. Zie daartoe onder meer de vraag over waarom een gemeente niet moet bezuinigen op zwembaden (Ter Hoeven, 2012) en een Woerdens initiatief om het bewegen bij kinderen te stimuleren (Puppyzwemmen, 2012).

Het is goed denkbaar dat de essentie van het gedachtegoed over beheermodellen betreffende de zwembaden eveneens (eventueel gedeeltelijk) van toepassing kan zijn op andere accommodaties zoals gymzalen en sporthallen.

Harmonisatie tarieven

Historisch gegroeid zijn er ongelijkheden in de financiële bijdrage aan ontwikkeling en gebruik van faciliteiten (voorbeeld: kunstgrasvelden). Ten aanzien van de tariefstelling lijkt er ten aanzien van sporthallen en gymzalen een redelijk evenwichtige doorbelasting. Ten aanzien van buitenaccommodaties is dat lastiger, vanwege de verschillen in type faciliteiten. Overwogen moet worden een streep onder het verleden te zetten en derhalve geen rekening meer te houden met deze historische gegroeide situatie (Bakker, 2011). Verschillen, onder meer tussen 'binnen' en 'buiten', zullen blijven bestaan.

De doorbelasting voor het gebruik van accommodaties is bij lange na niet kostendekkend. Het nieuwe beleid van de gemeente inzake vastgoed beoogt een meer transparant tarievenstelsel. Hierbij wordt uitgegaan van het doorbelasten van een kostprijsdekkende huur en subsidiëring op basis van vastgestelde criteria. Onderscheid wordt gemaakt in sociaal maatschappelijke en commerciële relevantie.

Beleidsoverwegingen

Binnen de gemeente Woerden ligt het 'verenigingsaandeel' in de huur onder het (regionale) gemiddelde. Te verwachten is dat dit verenigingsaandeel omhoog gaat. Het lijkt redelijk dit te verhogen van nu ca. 20% naar 30-40%. Aanbevolen wordt hiertoe wel een redelijke overgangperiode in acht te nemen. Op korte termijn zijn mogelijk al enkele stappen te zetten, zoals het actualiseren van ledenaantallen bij buitensportverenigingen. De huidige gebruikscijfers en de bijbehorende onderhoudsbijdragen betreffende de buitensport dateren van vóór 2005 (Bakker, 2011). Ook kan overwogen worden de bijdrage van (bezoekers van) omliggende gemeenten aan de zwembaden te verhogen.

Bijlage I: referenties

Niet alle hier genoemde rapporten en documenten zijn vrij opvraagbaar, hetzij omdat formele vaststelling niet heeft plaatsgevonden of plaats zal vinden, anderzijds omdat het interne werkdocumenten betreft.

Bakker, H. (2011). Toekomstig tarievenbeleid buitensportverenigingen. Woerden: Sportoverleg Woerden.

Broeke, A. (2011). Op zoek naar ... een betere ranking op gezond gewicht.

Link: <http://www.sportknowhowxl.nl/BoekenMetBroeke/6238>

Bun, C. & Vos, Nelleke de (2011). Jeugdgezondheidsmonitor 2008-2010, Woerden. Zeist: GGD Midden-Nederland

Drijver en Partners (2011). Exploitatieadvies sporthallen, concept rapport. Gemeente Woerden.

Eekhof, J. (2012). Visie Zwembadbeheer in Gemeente Woerden. Woerden: zwemverenigingen.

Hoeven, R. ter (2012). De vraag van ...

Link: <http://www.sportknowhowxl.nl/vraag-en-antwoord/6755>

NLCOACH (2011). Onderzoek: 'Nederland wil meer sport op school'.

Link: <http://www.nlcoach.nl/nieuws/onderzoek-nlcoach-%E2%80%98nederland-wil-meer-sport-op-school%E2%80%99/>

Ott, S. (2011). Olympisch Paspoort. Hoe sportief en fit is Woerden? Nieuwegein: Sportservice Midden Nederland.

Poel, H. van der (2010). Nederland Sportland. Visie op de rol van de gemeente in de realisatie van Nederland Sportland. Oosterbeek: Vereniging Sport en Gemeenten.

<http://www.sportengemeenten.nl/io/Upload/File/2010/Visiedocument+eerste+uitgave.pdf>

Puppyzwemmen: http://www.kdvdescheveschuit.nl/puppyzwemmen_kinderdagverblijf_woerden.html

Ravensbergen, J., Vervoorn, C. & Beek, P. (2011). Kansen voor het hoger onderwijs in Olympisch Amsterdam. Een Amsterdamse uitwerking van het landelijke sectorplan Sportonderwijs en -Onderzoek.

Link: <http://www.dbsv.hva.nl/content/dbsv/domein-bewegen-sport-en-v/projecten/>

Santen, N. van (2011). Bewegen is beter leren. De effecten van beweging op leerprestaties van kinderen. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

<http://www.dbsv.hva.nl/content/dbsv/domein-bewegen-sport-en-v/inleiding/Bewegen-is-beter-leren.pdf>

Uijl, T. den & Hardevelt, I. van (2012). Presentatie Wildcard Sportoverleg Woerden. Amersfoort: Twynstra Gudde.

WVS (2011). Programma Sport en Bewegen in de Buurt. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

<http://sportbrief.nl/programma-sport-en-bewegen-in-de-buurt.html>